

Inspiration Classic

R.W. Emerson

Essays

Vertaling en bewerking Marcel Bongers

De Inspiration Classic reeks bestaat uit:

1. Zoals een mens denkt door James Allen
2. Een meditatie voor elke dag van het jaar door James Allen
3. Een boodschap voor Garcia door Elbert Hubbard
4. Gedachten zijn dingen door Prentice Mulford
5. Zelfhulp door Samuel Smiles
6. De beste plaats veroveren door Orison Swett Marden
7. Successtrilogie door Arnold Bennet
8. Het geheim van alle tijden door Robert Collier
9. Zuinigheid door Samuel Smiles
10. Karakter door Samuel Smiles
11. Persoonlijke magnetisme 1& 2 door William Atkinson
12. Wijsheid door Genevieve Behrend
13. Verzameld werk door Florence Scovel Shinn
14. De Kybalion door William Atkinson
15. Ik daag jou uit door William Danforth
16. Word wakker & leef! door Dorothea Brande
17. Denkcultuur of praktische mentale training door William Atkinson
18. Geheugen door William Atkinson
19. Meesterbrein door William Atkinson
20. De kracht van concentratie door William Atkinson
21. Karakter opbouwen door Booker T. Washington
22. Het creatieve proces in het individu door Thomas Troward
23. Creatieve geest en succes door Ernest Shurtleff Holmes
24. Verander jouw leven in een meesterwerk door Orison Swett Marden
25. Fundamenten voor succes door Orison Swett Marden
26. Hoe men verlangens en idealen kan realiseren door Browne Landone
27. Wat het leven kan betekenen voor jou door Alfred Adler
28. Geld zoekt mij & Zes stappen naar mentaal meesterschap door Henry Harrison Brown
29. Mentale kracht: Het geheim van mentale magie door William Atkinson
30. De verloren geheimen van roem en fortuin door Baltasar Gracian
31. Licht op het pad door Mabel Collins
32. Denken voor resultaat door Christian Larson
33. De wet en het woord door Thomas Troward
34. Gezond verstand: Hoe je het kan gebruiken door Blanchard Yoritomo-Tashi
35. De kunst van het logisch denken door William Atkinson
36. De kracht van stilte door Horatio Dresser
37. Verborgene kracht door Thomas Troward
38. In harmonie met het oneindige door Ralph Waldo Trine
39. Ons mysterieus leven door Ralph Waldo Trine
40. De hogere krachten van de geest door Ralph Waldo Trine
41. De kracht die overwint door Ralph Waldo Trine en Henry Ford
42. De levenskracht en hoe haar te gebruiken door Elizabeth Towne
43. De Edinburgh en Doré lezingen door Thomas Troward
44. De kunst van het leven door Ella Wheeler Cox
45. Logica door Isaac Watts
46. Verbetering van de geest door Isaac Watts
47. Natuur door Ralph Waldo Emerson

Dit boek is de bundel van de oorspronkelijk in het Engels uitgegeven boeken als "Essays, series1" in 1841, en "Essay, series 2" in 1844, geschreven door Ralph Waldo Emerson.

De auteursrechten van de Nederlandse vertaling zijn eigendom van Marcel Bongers, Copyright © 2026. Omslagontwerp en vormgeving door Marcel Bongers, Copyright © 2026.

Alle rechten voorbehouden. Niets mag uit deze publicatie op welke wijze dan ook worden gereproduceerd, zijnde elektronisch of mechanisch, inclusief fotokopiëren, opnames of elke ander opslagmedium dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Van elke inbreuk op onze rechten doen wij zonder meer aangifte. Elke overtreder kan in Nederland bestraft worden met maximaal twee jaar gevangenisstraf én een boete van 450.000 euro.

Alle in deze publicatie genoemde handelsmerken en/of bedrijfsnamen zijn zuiver bedoeld ter illustratie. Het weglaten van de symbolen die aangeven dat het een beschermd handelsmerk is, wordt zuiver uit redactionele overweging gedaan. Het is nooit onze intentie om ook op enige wijze inbreuk te maken op de rechten van de genoemde bedrijven en/of personen.

Uitgever:
Fountain of Inspiration
Office@SuccessFountain.eu

ISBN 978-9077662984

NUR: 734

Trefwoorden: Praktische filosofie

Essays

Ralph Waldo Emerson

Bewerking en vertaling door Marcel Bongers

Inhoudsopgave

1. Geschiedenis	1
2. Zelfredzaamheid	27
3. Beloning	61
4. Spirituele wetten	85
5. Liefde	109
6. Vriendschap	123
7. Voorzichtigheid	143
8. Heldhaftigheid	159
9. De hogere ziel	173
10. Cirkels	195
11. Intellect	211
12. Kunst	227
13. De dichter	241
14. Ervaring	269
15. Karakter	299
16. Manieren	319
17. Geschenken	345
18. Natuur	351
19. Politiek	371
20. Nomalist en realist	387
21. Hervormers uit New England	405
 Over de auteur	 429
Boeken voor persoonlijke groei	431
Room to read	461

Geschiedenis

Er bestaat geen groot en geen klein,
Aan de ziel die alles schept.
En waar het ook komt, daar zijn alle dingen,
En het komt overal voor.

Ik ben de eigenaar van de bol.
Van de zeven sterren en het zonnejaar,
Uit Caesars hand en Plato's brein,
Uit het hart van de Heer Jezus Christus, en in de stijl van
Shakespeare.

Er is één geest die alle individuele mensen gemeen hebben. Ieder mens heeft toegang tot diezelfde geest en tot alles wat daarmee samenhangt. Wie eenmaal toegang heeft tot het recht van de rede, wordt een vrij lid van het gehele universum. Wat Plato heeft gedacht, kan hij denken; wat een heilige heeft gevoeld, kan hij voelen; wat een mens ook is overkomen, kan hij begrijpen. Wie toegang heeft tot dit universele, is deelgenoot van alles wat is of kan worden gedaan, want dit is de enige en soevereine kracht. Van de werken van dit intellect is de geschiedenis het verslag. Zijn genialiteit wordt geïllustreerd door de hele reeks dagen. De mens is alleen te verklaren door zijn hele geschiedenis. Zonder haast, zonder rust, gaat de menselijke geest vanaf het begin op pad om elke faculteit, elke gedachte, elke emotie die hem eigen is, te belichamen in passende gebeurtenissen. Maar de gedachte gaat altijd vooraf aan het feit; alle feiten van de geschiedenis bestaan al in de geest als wetten. Elke wet wordt op zijn beurt gevormd door de overheersende omstandigheden, en de grenzen van de natuur geven slechts aan één wet tegelijk macht. De mens is de hele encyclopedie van feiten. De schepping van duizend bossen zit in één eikel, en Egypte, Griekenland, Rome, Gallië, Groot-Brittannië, Amerika,

liggen al verborgen in de eerste mens. Tijdperk na tijdperk, kamp, koninkrijk, republiek, democratie, zijn slechts de toepassing van zijn veelzijdige geest op de veelzijdige wereld. Dit menselijk intellect schreef de geschiedenis, en dit moet haar lezen. De Sfinx moet haar eigen raadsel oplossen. Als de hele geschiedenis in één mens besloten ligt, moet alles verklaard worden vanuit individuele ervaring. Er bestaat een verband tussen de uren van ons leven en de eeuwen van de tijd. Zoals de lucht die ik inademen afkomstig is uit de grote reservoirs van de natuur, zoals het licht op mijn boek afkomstig is van een ster op honderd miljoen kilometer afstand, zoals het evenwicht van mijn lichaam afhangt van het evenwicht tussen centrifugale en centripetale krachten, zo zouden de uren geleid moeten worden door de eeuwen en de eeuwen verklaard door de uren. Van de universele geest is ieder individu een incarnatie. Al zijn eigenschappen berusten in hem. Elk nieuw feit in zijn persoonlijke ervaring werpt een licht op wat grote groepen mensen hebben gedaan, en de crises in zijn leven verwijzen naar nationale crises. Elke revolutie was eerst een gedachte in het hoofd van één man, en wanneer diezelfde gedachte bij een ander opkomt, is dat de sleutel tot dat tijdperk. Elke hervorming was ooit een persoonlijke mening, en wanneer het weer een persoonlijke mening wordt, zal het het probleem van de tijd oplossen. Het vertelde feit moet overeenkomen met iets in mij om geloofwaardig of begrijpelijk te zijn. Terwijl wij lezen, moeten wij Grieken, Romeinen, Turken, priesters en koningen, martelaren en beulen worden; wij moeten deze beelden verbinden met een of andere realiteit in onze geheime ervaring, anders zullen wij niets goed leren. Wat Asdrubal of Caesar Borgia overkwam, is evenzeer een illustratie van de kracht en de beperkingen van de geest als van wat ons is overkomen. Elke nieuwe wet en politieke beweging heeft betekenis voor jou. Sta voor elk van deze tabletten en zeg: "Onder dit masker verborg mijn Proteus-natuur zich." Dit verhelpt het gebrek van onze te grote

nabijheid tot onszelf. Dit plaatst onze daden in perspectief; en zoals krabben, geiten, schorpioenen, de weegschaal en de waterkruik hun betekenis verliezen wanneer ze als tekens in de dierenriem worden opgehangen, zo kan ik mijn eigen ondeugden zonder verhitte emoties zien in de verre figuren van Salomo, Alcibiades en Catilina.

Het is de universele natuur die waarde verleent aan specifieke mensen en dingen. Het menselijk leven, omdat het deze essentie bevat, is mysterieus en onschendbaar, en wij omringen het met straffen en wetten. Alle wetten ontlenen hier hun uiteindelijke bestaansrecht aan; zij drukken allemaal min of meer duidelijk een gebod uit van deze opperste, onbegrensde essentie. Eigendom omvat ook de ziel, omvat grote spirituele feiten, en instinctief houden wij ons er aanvankelijk aan vast met zwaarden, wetten en brede en complexe combinaties. Het vage besef van dit feit is het licht van al onze dagen, de eis der eisen; het pleidooi voor onderwijs, voor rechtvaardigheid, voor naastenliefde; de grondslag van vriendschap en liefde en van het heldendom en de grootsheid die eigen zijn aan daden van zelfredzaamheid. Het is opmerkelijk dat wij onbewust altijd lezen als superieure wezens. De universele geschiedenis, de dichters, de romanschrijvers, verliezen in hun meest statige beschrijvingen – in het priesterlijke, de keizerlijke paleizen, in de triomfen van wil of genie – nergens ons oor, nergens geven zij ons het gevoel dat wij ons opdringen, dat dit voor betere mensen is; Maar is het eerder zo dat wij ons het meest thuis voelen in hun meest grootse werken? Alles wat Shakespeare over de koning zegt, voelt die jongetje die in de hoek zit te lezen, ook voor hemzelf waar aan. Wij leven mee met de grote momenten in de geschiedenis, met de grote ontdekkingen, het grote verzet, de grote voorspoed van de mensheid; – omdat daar wetten werden uitgevaardigd, de zee werd verkend, het land werd ontdekt, of de slag werd geslagen, *voor ons*, zoals wijzelf op die plek zouden hebben gedaan

of toegejuicht. Wij hebben dezelfde belangstelling voor omstandigheden en karakters. Wij eren de rijken omdat zij uiterlijk de vrijheid, macht en gratie bezitten die wij als eigen beschouwen aan de mens, eigen aan ons. Zo beschrijft alles wat door stoïcijnse, oosterse of moderne essayisten over de wijze man wordt gezegd, voor elke lezer zijn eigen idee, beschrijft zijn bereikte maar bereikbare zelf. Alle literatuur beschrijft het karakter van de wijze man. Boeken, monumenten, schilderijen, gesprekken, zijn portretten waarin hij de gelaatstreken vindt die hij aan het vormen is. De stille en de welsprekende prijzen hem en spreken hem aan, en hij wordt overal waar hij komt gestimuleerd, alsof het persoonlijke toespelingen zijn. Een ware aspirant hoeft daarom nooit te zoeken naar persoonlijke en lovende toespelingen in gesprekken. Hij hoort de lof, niet over zichzelf, maar veel zoeter, over het karakter dat hij zoekt, in elk woord dat over karakter wordt gezegd, ja zelfs in elk feit en elke omstandigheid – in de stromende rivier en het ruisende graan. Lof wordt verwacht, eerbied wordt betoond, liefde stroomt voort uit de stille natuur, uit de bergen en de lichten van de hemel.

Laten wij deze hints, als het ware uit slaap en nacht gedropt, in het volle daglicht gebruiken. De student moet de geschiedenis actief en niet passief lezen; zijn eigen leven als tekst beschouwen en boeken als commentaar. Zo gedwongen zal de muze van de geschiedenis orakels uitspreken, zoals nooit aan hen die zichzelf niet respecteren. Ik verwacht niet dat iemand de geschiedenis op de juiste manier zal lezen als hij denkt dat wat in een ver verleden is gedaan door mannen wier namen wijd en zijd hebben weerklonken, een diepere betekenis heeft dan wat hij vandaag de dag doet. De wereld bestaat voor de opvoeding van ieder mens. Er is geen tijdperk, geen maatschappij of geen manier van handelen in de geschiedenis waaraan niet iets in zijn leven terug te vinden is. Alles neigt er op wonderbaarlijke wijze toe zichzelf te

verkorten en zijn eigen waarde aan hem te schenken. Hij moet inzien dat hij de hele geschiedenis in zijn eigen persoon kan beleven. Hij moet stevig in zijn schoenen staan en zich niet laten intimideren door koningen of rijken, maar weten dat hij groter is dan alle geografie en alle regeringen van de wereld; hij moet het perspectief van waaruit de geschiedenis gewoonlijk wordt gelezen, vanuit Rome, Athene en Londen, op zichzelf overnemen en zijn overtuiging niet verloochenen dat hij de rechtbank is en dat hij, als Engeland of Egypte hem iets te zeggen hebben, de zaak zal behandelen; zo niet, laat hem dan voor altijd zwijgen. Hij moet dat verheven inzicht bereiken en behouden waarin feiten hun geheime betekenis prijsgeven en poëzie en annalen gelijk zijn. Het instinct van de geest, het doel van de natuur, verradt zich in de manier waarop we de kenmerkende verhalen van de geschiedenis gebruiken. De tijd vervliegt in een stralende ether, de solide hoekigheid van feiten. Geen anker, geen kabel, geen hekken kunnen een feit een feit houden. Babylon, Troje, Tyrus, Palestina en zelfs het vroege Rome gaan reeds over in fictie. De Hof van Eden, de zon die stilstaat in Gibeon, is vanaf dat moment poëzie voor alle volken. Wie maalt erom wat het feit was, als wij er een sterrenbeeld van hebben gemaakt dat als een onsterfelijk teken aan de hemel hangt? Londen, Parijs en New York moeten dezelfde weg gaan. "Wat is geschiedenis," zei Napoleon, "anders dan een overeengekomen fabel?" Ons leven is omringd door Egypte, Griekenland, Gallië, Engeland, oorlog, kolonisatie, kerk, hof en handel, als door zoveel bloemen en wilde versieringen, zowel ernstig als vrolijk. Ik zal er niet verder op ingaan. Ik geloof in de eeuwigheid. Ik kan Griekenland, Azië, Italië, Spanje en de eilanden – het genie en het creatieve principe van elk van deze gebieden – in mijn eigen geest terugvinden; vóór een redevoering van Burke, vóór een overwinning van Napoleon, vóór het martelaarschap van Sir Thomas More, van Sidney,

van Marmaduke Robinson; vóór een Frans schrikbewind en de heksenvervolging in Salem; vóór een fanatieke opwekking en het dierlijke magnetisme in Parijs, of in de Voorzienigheid. Wij gaan ervan uit dat wij onder dezelfde invloed op dezelfde manier beïnvloed zullen worden en hetzelfde zullen bereiken; en wij streven ernaar om intellectueel de stappen te beheersen en dezelfde hoogte of dezelfde degradatie te bereiken als onze medemens, onze plaatsvervanger. Alle onderzoek naar de oudheid, alle nieuwsgierigheid naar de piramides, de opgegraven steden, Stonehenge, de Ohio Circles, Mexico, Memphis, is de wens om af te rekenen met dit wilde, barbaarse en absurde "Daar of Toen", en er het "Hier en Nu" voor in de plaats te stellen. Belzoni graaft en meet in de mummiekuilen en piramides van Thebe, totdat hij het verschil tussen het monsterlijke werk en zichzelf kan zien. Wanneer hij zich er in het algemeen en in detail van heeft overtuigd dat het gemaakt is door iemand zoals hij, zo bewapend en zo gemotiveerd, en met doelen waaraan hijzelf ook had moeten werken, is het probleem opgelost; deze gedachte leeft voort langs de hele reeks tempels, sfinxen en catacomben, gaat er met voldoening doorheen, en zij herleven in de geest, of zijn er nu.

Een gotische kathedraal bevestigt dat zij door ons is gemaakt en niet door ons. Zij is zeker door mensenhanden gemaakt, maar wij vinden het niet terug in onze mens. Maar wij verdiepen ons in de geschiedenis van haar ontstaan. Wij plaatsen onszelf in de positie en omstandigheden van de bouwer. Wij herinneren ons de bosbewoners, de eerste tempels, de trouw aan het oorspronkelijke type en de versiering ervan naarmate de rijkdom van de natie toenam; de waarde die aan hout werd toegekend door middel van houtsnijwerk leidde tot het uithouwen van de hele berg steen van een kathedraal. Wanneer wij dit proces hebben doorlopen en daaraan de katholieke kerk hebben toegevoegd, met haar kruis, haar muziek, haar processies,

haar heiligenfeesten en beeldenverering, zijn wij als het ware de mens geweest die de dienaar heeft gemaakt; wij hebben gezien hoe het kon en moest zijn. We hebben de voldoende reden.

Het verschil tussen mensen zit hem in hun associatieprincipe. Sommige mensen classificeren objecten op basis van kleur, grootte en andere uiterlijke kenmerken; anderen op basis van intrinsieke gelijkenis, of op basis van de relatie tussen oorzaak en gevolg. De vooruitgang van het intellect leidt tot een helderder inzicht in oorzaken, waarbij oppervlakkige verschillen worden verwaarloosd. Voor de dichter, de filosoof, de heilige zijn alle dingen vriendelijk en heilig, alle gebeurtenissen nuttig, alle dagen heilig, alle mensen goddelijk. Want het oog is gericht op het leven en negeert de omstandigheden. Elke chemische stof, elke plant, elk dier in zijn groei, leert ons de eenheid van oorzaak en de verscheidenheid van verschijning.

Omdat wij worden gedragen en omringd door deze alles-scheppende natuur, zo zacht en vloeiend als een wolk of de lucht, waarom zouden wij dan zulke harde pedanten zijn en een paar vormen uitvergrooten? Waarom zouden wij rekening houden met tijd, of met omvang, of met figuur? De ziel kent hen niet, en het genie, gehoorzaamend aan haar wet, weet ermee te spelen zoals een jong kind speelt met grijsaards en in kerken. Het genie bestudeert het causale denken en ziet, ver terug in de schoot der dingen, de stralen die zich van één bol afscheiden en die, voordat zij vallen, met oneindige diameters uiteenlopen. Het genie observeert de monade door al zijn maskers heen terwijl hij de metempsychose van de natuur volbrengt. Het genie ontdekt door de vlieg, door de rups, door de larve, door het ei, het constante individu; door vele soorten het geslacht; door alle geslachten het standvastige type; door alle rijken van georganiseerd leven de eeuwige eenheid. De natuur is een veranderlijke wolk die altijd en nooit hetzelfde is. Zij giet dezelfde gedachte in een leger van

vormen, zoals een dichter twintig fabels met één moraal maakt. Door de ruwheid en hardheid van de materie buigt een subtiele geest alles naar zijn wil. Het onverzettelijke stroomt voor haar ogen in een zachte maar precieze vorm, en terwijl ik ernaar kijk, veranderen de contouren en de textuur ervan opnieuw. Niets is zo vluchtig als vorm; toch verloochent zij zichzelf nooit helemaal. In de mens zien wij nog steeds de overblijfselen of hints van alles wat wij bij de lagere rassen als tekenen van slavernij beschouwen; toch versterken zij bij hem zijn edelheid en gratie; zoals Io, in Aeschylus' werk, veranderd in een koe, de verbeelding tart; maar hoe veranderd is zij wanneer zij als Isis in Egypte Osiris-Jove ontmoet, een prachtige vrouw van wie niets meer over is van de metamorfose, behalve de maanhoorns als de schitterende versiering van haar voorhoofd!

De identiteit van de geschiedenis is even intrinsiek, de diversiteit even evident. Aan de oppervlakte is er een oneindige verscheidenheid aan dingen; in de kern ligt de eenvoud van de oorzaak. Hoeveel feiten over één man herkennen wij wel niet in hetzelfde karakter! Kijk naar de bronnen van onze informatie met betrekking tot het Griekse genie. Wij hebben de *burgerlijke geschiedenis* van dat volk, zoals Herodotus, Thucydides, Xenophon en Plutarchus die hebben beschreven; een zeer voldoende verslag van wat voor mensen zij waren en wat zij deden. Wij vinden diezelfde nationale mentaliteit opnieuw uitgedrukt in hun *literatuur*, in epische en lyrische gedichten, drama en filosofie; een zeer complete vorm. Dan zien wij die opnieuw in hun *architectuur*, een schoonheid als van de ingetogenheid zelf, beperkt tot de rechte lijn en het vierkant - een gebouwde geometrie. En dan zien wij die nogmaals in de *beeldhouwkunst*, de "tong op de balans van de expressie", een veelheid aan vormen in de uiterste vrijheid van handelen en nooit de ideale sereniteit overschrijdend;

Liefde

“Ik was als een verboren juweel;
Mijn brandende straal heeft zich aan mij geopenbaard.”
Koran

Elke belofte van de ziel kent talloze vervullingen; elke vreugde rijpt tot een nieuw verlangen. De natuur, onbedwingbaar, vloeiend en vooruitziend, anticipeert in het eerste gevoel van vriendelijkheid al op een welwillendheid die in haar algemene licht alle persoonlijke overwegingen zal verliezen. De toegang tot dit geluk ligt in een intieme en tedere relatie van mens tot mens, wat de betovering van het menselijk leven is; die, als een zekere goddelijke woede en enthousiasme, de mens op een bepaald moment grijpt en een revolutie teweegbrengt in zijn geest en lichaam; hem verenigt met zijn ras, hem verbindt met de huiselijke en maatschappelijke relaties, hem met hernieuwde sympathie in de natuur rond leidt, de zintuigen versterkt, de verbeelding opent, heroïsche en heilige eigenschappen aan zijn karakter toevoegt, het huwelijk vestigt en de menselijke samenleving duurzaamheid verleent.

De natuurlijke associatie van liefde met de bloei van het bloed lijkt te vereisen dat men, om deze in levendige kleuren te kunnen weergeven – kleuren die elke jongeman en jonge vrouw als waarheidsgetrouw aan hun intense ervaring moeten erkennen – niet te oud mag zijn. De heerlijke fantasieën van de jeugd verwerpen de minste zweem van een rijpe filosofie, omdat die met ouderdom en pedanterie hun paarse bloei bekoelt. En daarom weet ik dat ik het verwijt krijg van onnodige hardheid en stoïcisme van hen die het Hof en Parlement van de Liefde vormen. Maar met deze geduchte censoren zal ik een beroep doen op mijn ouderen. Want men moet bedenken dat deze passie waarover wij spreken, hoewel zij begint bij de jongen, de ouderen niet in de steek laat, of liever gezegd, niemand

die er werkelijk een dienaar van is, laat verouderen, maar de ouderen er net zozeer deelgenoten van maakt als de jonge vrouw, zij het op een andere en nobelere manier. Het is immers een vuur dat, ontbrandend in de kleine hoek van een innerlijk hart, aangewakkerd door een dwalende vonk uit een ander innerlijk hart, gloeit en groeit totdat het talloze mannen en vrouwen verwarmt en verlicht, het universele hart van allen, en zo de hele wereld en de hele natuur met zijn edele vlammen verlicht. Het doet er daarom niet toe of wij de passie op twintig, dertig of tachtigjarige leeftijd proberen te beschrijven. Wie haar op de eerste leeftijd schildert, zal een deel van haar latere kenmerken verliezen; wie haar op de laatste leeftijd schildert, verliest een deel van haar vroegere kenmerken. Het is slechts te hopen dat wij door geduld en met de hulp van de Muzen dat innerlijke inzicht in de wet mogen bereiken dat een waarheid beschrijft die jong en mooi is, zo essentieel dat zij zich aan het oog aandient, vanuit welke hoek men haar ook aanschouwt.

De eerste voorwaarde is dat wij een te sterke en langdurige gehechtheid aan feiten moeten loslaten en het sentiment moeten bestuderen zoals het in de hoop is ontstaan, en niet in de geschiedenis. Want ieder mens ziet zijn eigen leven ontsierd en verminkt, zoals het leven van de mens niet is voor zijn verbeelding. Ieder mens ziet over zijn eigen ervaring een zekere smet van dwaling, terwijl die van anderen er mooi en ideaal uitziet. Laat iemand terugkeren naar die heerlijke relaties die de schoonheid van zijn leven vormen, die hem de oprechtste instructie en voeding hebben gegeven, en hij zal terugdeinzen en klagen. Helaas! Ik weet niet waarom, maar oneindige bezwaren verbitteren in het volwassen leven de herinneringen aan ontluikende vreugde en bedekken elke geliefde naam. Alles is mooi gezien vanuit het intellectueel oogpunt, of als waarheid. Maar alles is zuur, gezien vanuit de ervaring. Details zijn melancholisch; het plan is gepast en nobel. In de werkelijke

wereld – het pijnlijke rijk van tijd en plaats – huizen zorgen, kanker en angst. Met het denken, met het ideaal, is onsterfelijke vrolijkheid, de roos van vreugde. De Muzen zingen eromheen. Maar verdriet kleeft aan namen, personen en de persoonlijke belangen van vandaag en gisteren.

De sterke neiging van de natuur blijkt uit de mate waarin persoonlijke relaties een prominente plaats innemen in het maatschappelijk gesprek. Wat willen wij zo graag weten van een waardig persoon als hoe zijn gevoelens zich hebben ontwikkeld? Welke boeken worden er bij de bibliotheken geleend? Hoe wij genieten van deze romans met veel passie, wanneer het verhaal ook maar een sprankje waarheid en authenticiteit bevat! En wat trekt in het dagelijks leven zo de aandacht als een passage die genegenheid tussen twee mensen verraadt? Misschien hebben wij deze nog nooit eerder gezien en zullen wij hen nooit meer ontmoeten. Maar wij zien hen een blik wisselen of een diepe emotie tonen, en wij zijn geen vreemden meer voor elkaar. Wij begrijpen hen en volgen de ontwikkelingen in de romantiek op de voet. De hele mensheid houdt van een geliefde. De vroegste uitingen van tevredenheid en vriendelijkheid zijn de meest aantrekkelijke beelden van de natuur. Het is het begin van beschaving en gratie in het ruwe en landelijke. De onbeschofte dorpsjongen plaagt de meisjes bij de schooldeur; maar vandaag komt hij de hal binnenrennen en ziet een mooi meisje haar schooltas uitpakken; hij houdt haar boeken vast om haar te helpen, en meteen lijkt het hem alsof zij zich oneindig van hem afkeert en een heilige zone vormt. Tussen de menigte meisjes rent hij blozend rond, maar één meisje houdt hem op afstand; en deze twee buurmeisjes, die net nog zo dicht bij elkaar waren, hebben geleerd elkaars persoonlijkheid te respecteren. Of wie kan zijn ogen afwenden van de innemende, half kunstzinnige, half niet kunstzinnige manieren van schoolmeisjes die

naar de dorpswinkeltjes gaan om een streng zijde of een vel papier te kopen, en een half uur lang over van alles en nog wat praten met de breedgeschouderde, goedmoedige winkeljongen? In het dorp zijn zij volkomen gelijkwaardig, iets waar de liefde zich in verheugt, en zonder enige koketterie komt de gelukkige, liefdevolle aard van de vrouw tot uiting in dit gezellige geklets. De meisjes zijn misschien niet erg mooi, maar ze leggen duidelijk een zeer aangename en vertrouwelijke band met de brave jongen, met hun vrolijke en oprechte gesprekken over Edgar, Jonas en Almira, wie er uitgenodigd was voor het feest, wie er danste op de dansschool, wanneer de zanglessen zouden beginnen en andere onbeduidende zaken waarover de aanwezigen kletsten. Die jongen wil straks een vrouw, en hij zal heel goed en oprecht weten waar hij een oprechte en lieve partner kan vinden, zonder enig risico dat Milton betreurt als een inherent risico voor geleerden en grote mannen.

Men heeft mij wel eens gezegd dat mijn eerbied voor het intellect mij in sommige openbare toespraken onterecht koud heeft gemaakt ten opzichte van persoonlijke relaties. Maar nu huiver ik bijna bij de herinnering aan zulke minachtende woorden. Want mensen zijn de wereld van de liefde, en zelfs de meest afstandelijke filosoof kan de schuld die de jonge ziel hier in de natuur aan de kracht van de liefde verschuldigd is, niet beschrijven zonder in de verleiding te komen om, als verraad aan de natuur, iets te herroepen dat de sociale instincten zou schaden. Want hoewel de hemelse extase die uit de hemel neerdaalt alleen de jongvolwassenen treft, en hoewel wij een schoonheid die alle analyse of vergelijking te boven gaat en ons volledig buiten zinnen brengt, na dertig jaar zelden meer kunnen zien, overleeft de herinnering aan deze visioenen alle andere herinneringen en is het een bloemenkrans op het voorhoofd van de oudsten. Maar hier is een merkwaardig feit; het mag voor velen lijken, terugkijkend op hun ervaringen, dat zij geen mooiere bladzijde in hun levensboek hebben dan de

heerlijke herinnering aan passages waarin genegenheid haar eigen waarheid wist te vinden in een reeks toevallige en onbeduidende omstandigheden. Terugkijkend zullen zij wellicht ontdekken dat verschillende dingen die niet de betovering waren, in deze tastende herinnering meer werkelijkheid hebben dan de betovering zelf die zij bewaarde. Maar wat onze ervaringen in de details ook mogen zijn, niemand zal ooit de bezoeken van die kracht aan zijn hart en geest vergeten, die alles opnieuw schiep; die in hem de dageraad was van muziek, poëzie en kunst; die het aangezicht van de natuur deed stralen met paars licht, de ochtend en de nacht met hun wisselende betoveringen; toen een enkele toon van één stem het hart kon beroeren, en de meest triviale omstandigheid die met één vorm verbonden was, in de barnsteen van het geheugen werd gegrift; toen hij één en al oog werd wanneer iemand aanwezig was, en één en al geheugen wanneer iemand weg was; toen de jongeman een bewaker van ramen werd en een bestudeerde handschoen, een sluier, een lint of de wielen van een koets; wanneer geen plek te eenzaam en geen te stil is, voor hem die in zijn nieuwe gedachten rijker gezelschap en zoetere gesprekken vindt dan welke oude vrienden, hoe beste en zuiverste ook, hem kunnen geven; want de figuren, de bewegingen, de woorden van het geliefde object zijn niet zoals andere beelden die in water zijn geschreven, maar, zoals Plutarchus zei, "geëmailleerd in vuur", en maken de studie van middernacht mogelijk: -

"Jij bent niet weg als jij weg bent, waar jij ook bent, Jij laat in hem jouw waakzame ogen achter, in hem jouw liefdevol hart."

In de middag en de namiddag van het leven sidderen wij nog steeds bij de herinnering aan dagen waarop geluk niet gelukkig genoeg was, maar verdoofd moest worden met de smaak van pijn en angst; want hij die de kern van de zaak raakte, zei over liefde: "Alle andere genoegens zijn de pijn niet waard." En toen de dag niet lang genoeg

was, maar ook de nacht moest worden doorgebracht met intense herinneringen; toen het hoofd de hele nacht op het kussen lag te koken van de nobele daad die het zich had voorgenomen; toen het maanlicht een aangename koorts was en de sterren letters en de bloemen cijfers en de lucht tot liederen werd gevormd; toen alle bedrijvigheid een onbeschaamdheid leek, en alle mannen en vrouwen die heen en weer renden in de straten slechts plaatjes waren.

De passie herbouwt de wereld voor de jeugd. Zij maakt alles levend en betekenisvol. De natuur wordt bewust. Elke vogel in de takken van de boom zingt nu voor zijn hart en ziel. De tonen zijn bijna verstaanbaar. De wolken hebben gezichten als hij ernaar kijkt. De bomen van het bos, het wuivende gras en de piepende bloemen zijn intelligent geworden; en hij durft hen bijna niet te vertrouwen met het geheim dat zij graag willen horen. Toch troost de natuur hem. In de groene eenzaamheid vindt hij een dierbaarder thuis dan bij de mensen:

“Fonteinen en bosjes zonder paden,
Plaatsen waar bleke passie van houdt,
Maanlichtwandelingen, wanneer alle vogels
Veilig zijn ondergebracht, met uitzondering van
vleermuizen en uilen.
Een middernachtklok, een voorbijgaande kreun,
Dit zijn de geluiden waar wij ons mee voeden.”

Zie daar in het bos de prachtige gek! Hij is een paleis van zoete geluiden en beelden; hij breidt zich uit; hij is tweemaal een mens; hij loopt met de armen in de zij; hij houdt monologen; hij praat met gras en de bomen; hij voelt het bloed van de viool, de klaver en de lelie in zijn aderen; en hij spreekt tegen de beek die zijn voeton nat maakt.

De hitte die zijn gevoel voor natuurlijke schoonheid heeft verruimd, heeft hem een liefde voor muziek en poëzie bijgebracht. Het is een vaak waargenomen feit dat mannen die onder invloed van passie goede gedichten kunnen schrijven, dat onder andere omstandigheden helemaal niet kunnen.

Over de auteur

Ralph Waldo Emerson (25 mei 1803 – 27 april 1882), die zijn tweede naam Waldo gebruikte, was een Amerikaanse essayist, spreker, filosoof, predikant, abolitionist en dichter die de transcendentalistische beweging van het midden van de 19e eeuw leidde. Hij werd gezien als een voorvechter van individualisme en kritisch denken, en als een vooruitziende criticus van de druk door de maatschappij en het conformisme. Hij nam geleidelijk afstand van de religieuze en sociale overtuigingen van zijn tijdgenoten en formuleerde en verwoordde de filosofie van het transcendentalisme in zijn essay "Nature", gepubliceerd in 1836.

Hij schreef over uiteenlopende onderwerpen, zonder ooit vaststaande filosofische beginselen te verkondigen. In plaats daarvan ontwikkelde hij ideeën zoals individualiteit, vrijheid, het vermogen van de mens om bijna alles te bereiken, en de relatie tussen de ziel en de omringende wereld. Zijn opvatting van de natuur was meer filosofisch dan naturalistisch. Hij was een van de belangrijke figuren die een meer pantheïstische benadering hanteerden door de opvatting van God als iets dat losstaat van de wereld te verwerpen.

Deze essays (serie één en twee) behoren tot Ralph Waldo Emersons beroemdste werken en worden beschouwd als baanbrekende stukken in de ontwikkeling van de Amerikaanse transcendentale filosofie. Zij behandelen een breed scala aan onderwerpen, waaronder individualisme, zelfredzaamheid, de natuur en de rol van het individu in de samenleving. Emersons schrijfstijl kenmerkt zich door zijn inzichtelijke en filosofische benadering van deze onderwerpen. Deze verzameling is een waardevolle bron voor iedereen die geïnteresseerd is in Emersons filosofische ideeën en zijn bijdragen aan de Amerikaanse literatuur.

www.SuccessFountain.eu